

**VII Міжнародна науково-практична конференція
«ГАРМОНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ
ОСВІТНІМ ПРОСТОРОМ: ДОСЯГНЕННЯ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»
ДНУ Інститут освітньої аналітики, 30 жовтня 2025**

Європейська інтеграція України: орієнтири ЄС у галузі освіти і навчання

*Олена Локшина,
доктор пед. наук, професор
Інститут педагогіки НАПН України*

Процедура вступу країни до ЄС

Будь-яка європейська країна може приєднатися до ЄС, якщо вона відповідає критеріям членства, відомим як Копенгагенські критерії (1993). Це:

- стабільні політичні інститути, гарантії прав людини та верховенства права;
- економічна стабільність та існування потужного ринку, здатного впоратися з економічною інтеграцією з ЄС;
- прийняття *acquis communautaire* - сукупності правових норм ЄС за розділами

Acquis у галузі освіти і навчання (Розділ 26) визначаються програмами співробітництва у галузі освіти і навчання, які є рамковими, тобто

- Багаторічними - з тривалістю 10 років
- Спрямовані на досягнення стратегічних цілей
- Передбачають фінансування для реалізації.

Стратегічна рамка європейського співробітництва у сфері освіти і навчання 2021- 2030

Мета - побудова Європейського освітнього простору
2017

Спільна зона, де здобувачі освіти та освітяни можуть співпрацювати і спілкуватися між собою поза дисциплінами, культурами і кордонами (*мобільність*), і де кваліфікації й результати навчання, отримані під час навчання за кордоном, визнаються автоматично (*визнання кваліфікацій*)

2021

Простір, що охоплює освіту впродовж життя (lifelong education) на всіх рівнях (від дошкільної освіти до освіти дорослих) та у всіх контекстах (life-wide education) (формальна, неформальна, інформальна освіта)

European Council. (2021, 26 February). Council Resolution on a strategic framework for European cooperation in education and training towards the European Education Area and beyond (2021-2030). <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b004d247-77d4-11eb-9ac9-01aa75ed71a1>

Стратегічна рамка європейського співробітництва у сфері освіти і навчання 2021 – 2030

Пріоритети

- підвищення якості, справедливості, інклюзії та успіху для всіх галузі у освіти і навчання;
- перетворення навчання впродовж життя та мобільності на реальність для всіх;
- підвищення рівня володіння компетентностями та мотивації професії викладача;
- зміцнення європейської вищої освіти;
- підтримка зеленого та цифрового переходу в освіті та навчанні та за допомогою них

European Council. (2021, 26 February). Council Resolution on a strategic framework for European cooperation in education and training towards the European Education Area and beyond (2021-2030). <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b004d247-77d4-11eb-9ac9-01aa75ed71a1>

Стратегічна рамка європейського співробітництва у сфері освіти і навчання до 2030

Показники для досягнення пріоритетів

- частка 15-річних із низькими успіхами з читання, математики та природничих наук повинна становити менш ніж 15 % до 2030 р.;
- частка восьмикласників з низькою успішністю з комп'ютерної та інформаційної грамотності має бути нижчою за 15 % до 2030 р.;
- щонайменше 96 % дітей від трьох років до початку обов'язкового навчання в початковій школі мають бути охоплені дошкільною освітою до 2030 р.;
- частка тих, хто зарано залишив навчання, повинна бути нижчою за 9 % до 2030 р.;
- частка населення віком 25–34 роки з вищою освітою має становити 45 % до 2030 р.;
- частка нещодавніх випускників ЗПТО, які дістали можливість навчатися на робочому місці під час професійної підготовки, має становити щонайменше 60 % до 2025 р.;
- мінімум 47 % дорослого населення віком 25–64 роки повинні брати участь у навчанні впродовж останніх 12 місяців до 2025 р.

Стратегічна рамка європейського співробітництва у сфері освіти і навчання 2021 – 2030

Інноваційні характеристики управління

- *структурованість у часі*, що забезпечує управлінську чіткість
- *вимірюваність прогресу* за допомогою системи оцінювання й моніторингу (Education and Training Monitor)
- *прозорість та адаптивність*, що забезпечує корегованість відповідно до нових потреб
- *інтегрованість* – рамка складовою цілісної управлінської екосистеми, яка включає інші рамки та трансформаційні порядки денні в освіті
- *синергія по горизонталі* засобом мережування з використанням операційних платформ і спільнот

всі наведені характеристики забезпечують *управлінську стійкість*, яка підтримує імпульс реформ та досягнення проголошених цілей.

Стратегічна рамка європейського співробітництва у сфері освіти і навчання 2021 – 2030

Орієнтири для України

- ЄОП є орієнтиром розвитку національної освіти в умовах європейської інтеграції України
- Його цінність полягає у комплексному розвитку усіх рівнів освіти на засадах освіти впродовж життя та у всіх форматах
- Структурованість, відкритість та гнучкість рамки забезпечує поетапне реформування національної освіти з метою її гармонізації з ЄОП
- Інноваційний характер управлінської рамки передбачає асиметрію національних потенціалів, що дозволяє індивідуальний рух національних систем освіти – це важливо для України в умовах війни
- Водночас, стратегічні пріоритети та показники для досягнення рамки слід розглядати як базові орієнтири розвитку національної освіти.

Інтеграційні процеси у галузі освіти в Європейському Союзі: стратегічні пріоритети, сутнісні характеристики та інноваційні практики: аналітичні матеріали (препринт)

О.Локшина, С. Сисоєва, І. Борисенко, Д. Вороніна-Пригодій , О.Глушко, А.Джурило, С. Кравченко, О. Шпарик ; наук. ред. Локшина Олена Ігорівна; Ін-т педагогіки НАПН України, Київ, 2025. 134 с.

<https://doi.org/10.32405/978-966-644-804-3-2025-257>

Інтеграційні процеси у галузі освіти в Європейському Союзі: стратегічні пріоритети, сутнісні характеристики та інноваційні практики: аналітичні матеріали (препринт)

Зміст

- Інтеграційні орієнтири ЄС у галузі освіти і навчання
- Концептуальні засади інтеграції освіти в ЄОП
- Освіта і навчання в ЄС: поступ інтеграційних процесів
- Інтеграція загальної середньої освіти країн ЄС до ЄОП: прогрес у досягненні цілей Програми європейського співробітництва (2021 – 2030)
- Інноваційні практики інтеграції систем загальної середньої освіти до ЄОП
- Європейські пріоритети та національні політики інтеграції в освіті в умовах глобальних впливів
- Утвердження національної та європейської ідентичності на тлі євроінтеграційних процесів у Республіці Польща:
- Поступ європейської інтеграції загальної середньої освіти України

Дякую за увагу !